

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI ELM VƏ TƏHSİL NAZİRLİYİ
LƏNKƏRAN DÖVLƏT UNİVERSİTETİ

Təsdiq edirəm
Tədris məsələləri üzrə prorektor
vəzifəsini icra edən dos.Z.İ.Məmmədov

" 12 " "sentyabr" 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 7001001- Texnologiyanın tədrisi

Fakultə: Təbiyyat

Kafedra: Texnologiya və texniki elmlər

I Fənn haqqında ümumi məlumat:

Fənnin adı: Texnologiya tədrisinin tarixi

Kodu: İPFS-B001 MİF B01

Tədris ili: I Kurs (2025-2026)

Tədris yükü (saat): Auditoriya saati: 30 saat (15 saat mühazirə, 15 saat seminar)

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6

Auditoriya N: Mühazirə və Seminar. Saat:

II Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: tex.ü.f.d., dos. Mahmudova Validə Xankişi qızı

Məsləhət günləri və saati: V-gün saat 13-00- 16-00-da.

E-mail ünvanı: mammedova.valida@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Füzuli küç. 170-a

III Təvsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər

1. Ağamalıyev R. Azərbaycan təhsili XXI əsrə doğru: idarəetmə, prioritet, islahatlar. Bakı, 1998.

2. Ağayev Ə., Talıbov Y., Eminov A., İsayev İ. Pedagogika. Bakı, 2006.

3. Təhsil haqqında Azərbaycan Respublikasının Qanunu. Bakı, 2009.

4. Əlizadə Ə. Müasir Azərbaycan təhsilinin psixoloji problemləri.

5. Əsgərov Ş. Təhsilimiz dünən, bu gün, sabah. Bakı, 2003.

6. Mehrabov A. Azərbaycan təhsilinin müasir problemləri. Bakı, 2007. 10

IV Prekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI Fənnin təsviri və məqsədi: Təbii iş insan cəmiyyəti mövcud olan gündən daim insanların diqqət mərkəzində olmuşdur. Məlumdur ki, ibtidai icma quruluşu dövründə heç bir məktəb, heç bir təhsil sistemi yox idi. İnsanlar hamısı bir yerdə müəyyən məğaralara toplaşır,

ovçuluqla məşğul olur və ehtiyaclarını ödəməyə çalışırdılar. Quldarlıq quruluşunda oğlanların tərbiyəsi ilə kişilər, qızların tərbiyəsi ilə isə qadınlar məşğul olurdular. Kişilər oğlanlara ov ovlamağı öyrədir, qızlar isə mağarada onlara məxsus olan işlərdə fəaliyyət göstərməklə məşğul olmuşdular. Lakin təlim isə savadla, yazı ilə əlaqədar olduğu üçün sonralar meydana çıxmışdır. Sivilisasiyanın inkişafı tarixində ilk mədəni inqilab yazının meydana çıxması ilə yarandı. Çünki yazı meydana çıxandan sonra savad təlimi yarandı. Müəllimlər şagirdlərə dərs deməyə başladılar. Həyat inkişaf etdikcə elm, təhsil, savad da inkişaf etməyə başlayır. Məktəblərin şəbəkəsi genişlənir. Bu məktəblərdə dünyəvi elmlər və dini elmlər öyrədilməyə başlandı. Qədim Hindistanda, Çində, Yunanıstanda, Romada təlim və təhsil sahəsində olduqca böyük uğurlar və nailiyyətlər əldə edildi. Qədim Romada və Yunanıstanda Sokrat, Aristotel və Platon kimi dahi filosoflar öz dövrünün eradan qabaq yaşamış çox görkəmli 5 filosofları olmuşdur. Qədim Çində Konfutsi adlı dahi filosof meydana gəlmişdir. Azərbaycanda isə zərdüştlük fəaliyyət göstərməyə başlamışdır. Eradan qabaq VI əsrdə yaşayıb-yaradan Zərdüşt bir azərbaycanlı olaraq dünya mədəniyyəti xəzinəsinə "Avesta" adlı məşhur əsərini bəxş etmişdir.

VII Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballıq sistemdə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar, həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriya işlərinə görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletində bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

10 bal- tələbə keçirilmiş materialları dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.

9 bal- tələbə keçirilmiş materialları tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunu məntiqi tam açə bilir.

8 bal- tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.

7 bal- tələbə keçirilmiş materialı başa düşür, lakin, nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.

6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

5 bal- tələbənin cavabında çatışmamazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.

4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin, mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.

3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin, fikrini əsaslandırə bilmir.

1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.

0 bal- cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

A – 91-100 bal – əla;

- B – 81-90 bal – çox yaxşı;
C – 61-70 – kafi;
Ç – 71-80 – yaxşı;
E – 51-60 bal – qənaətbəxş;
F – 51 baldan aşağı qeyri-kafi.

IX Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada təcir görülmək.

X Təqvim mövzu planı: Mühazirə - 15 saat, seminar - 15 saat. Cəmi: 30 - saat.

No	Mühazirə mövzularının məzmunu	(Müh) Saat	(Sem) Saat	Tarix
1	2	3	4	5
1	Mövzu: Pedaqoji texnologiyalara tarixi-nəzəri baxış Plan: 1. Təlim və tərbiyənin bəşəriyyətin mədəni fəaliyyətinin ən qədim növü hesab edilməsi 2. Sivilizasiyanın inkişafı tarixində ilk mədəni inqilab 3. Eramızın bütün əsrlərində təhsil, təlim, tərbiyənin təkamül və inkişafının əsas vasitəsi hesab edilməsi 4. XX əsr təhsilin insanları peşəkar fəaliyyətə və həyata hazırlanmasının önə çəkildiyi dövr kimi 5. Hər bir ölkənin özünəməxsus təhsil sistemi, təhsil siyasəti, təhsil və inkişaf konsepsiyasına malik olması. Mənbə: 1; 2; 3.	2	2	
2	Mövzu: Təlim texnologiyalarının mahiyyəti və məzmunu Plan: 1. Pedaqoji texnologiyaların təlim prosesinə yeni baxış kimi daxil olması 2. Ənənəvi yanaşma və texnologiyaların köməyi ilə təlim prosesinin idarə olunmasındakı başlıca fərqlər 3. Əməkdaşlıq (kollektiv) təlim texnologiyası 4. Layihələr metodu ilə təlim texnologiyası 5. Modullu təlim texnologiyası. Mənbə: 1; 2; 5.	2	2	
3	Mövzu: Təlim texnologiyasının struktur və funksional komponentləri Plan: 1. Praktiki mənada texnologiya dedikdə nə başa düşülür 2. Təlim texnologiyalarının təşkil edən başlıca əlamətlər 3. Pedaqoji texnologiyaların təsnifatı. 4. Pedaqoji sistemin təkmilləşdirilməsinin yolları 5. İdarəetmədə böyük dəyişikliyin baş verməsinin səbəbi 6. Pedaqoji texnologiyaların təkmilləşdirici funksiyası 7. Tədris prosesində pedaqoji texnologiyalardan istifadənin yolları. Mənbə: 1; 3; 6.	2	2	
4	Mövzu: Təlim texnologiyalarının təsnifatı və xarakterik xüsusiyyətləri Plan: 1. Pedaqoji texnologiyaların təhlilinin məktəb müəllimlərinə və psixoloqlarına kömək etməsi	2	2	

	2. Bəzi pədaqoji texnologiyaların təhlili; "fikirlərin hücumu" (məqsədlər) 3. Binar dərs (məqsədlər) 4. Qarşılıqlı nəzarət (məqsədlər) 5. Pədaqoji texnologiya təlim prosesinə yeni baxış kimi. Mənbə: 1; 2; 5; 6.			
5	Mövzu: Təlim prosesində pədaqoji diaqnostika məsələləri Plan: 1. Bütün zamanlarda mütərəqqi pədaqoqların pədaqoji prosesdə şagirdləri hərtərəfli öyrənməyin zəruriliyini ön plana çəkmələri 2. Diaqnostika nəticəsində informasiyanı almaq üçün istifadə olunan prinsiplər 3. "Pədaqoji diaqnostika" termininin pədaqogikaya daxil olduğu konkret dövr 4. Yeni təlim və pədaqoji texnologiyaların tətbiqə hazırlanmasının kriteriyayönümlü diaqnostikası. Mənbə: 1; 2; 4; 5.	2	2	
6	Mövzu: Təhsilin məhsuldarlığına güclü təsir göstərən tibbi-bioloji şərtlər. Fiziki tərbiyə Plan: 1. Şagird sağlamlığının qorunması 2. Uşaqların təmiz havada olmasına diqqət yetirilməsi 3. Həddindən artıq yorğunluğa yol vermənin qarşısının alınması 4. Fiziki tərbiyənin mahiyyəti və əhəmiyyəti 5. Fiziki tərbiyənin vasitələri və formaları. Mənbə: 1; 3; 5; 7.	2	2	
7	Mövzu: Təlim və tərbiyə prosesinin vəhdəti, funtamentallıq və mədəniyyətə müvafiqlik Plan: 1. Pədaqoji texnologiyaların mahiyyəti və didaktik əsasları 2. Tədris və təlim fəaliyyətinin vəhdəti qanunu 3. Funtamentallıq qanunu 4. Mədəniyyətə müvafiqlik qanunu Mənbə: 1; 3; 8; 9.	2	2	
8	Mövzu: Tərbiyə texnologiyaları. şəxsiyyətin tərbiyəsi işində fərdi xüsusiyyətlərin nəzərə alınması Plan: 1. Tərbiyə texnologiyaları anlayışının şərh 2. Tərbiyə olunanla tərbiyə edən arasında qarşılıqlı münasibətlər 3. Fərdi yanaşma ilə fərdi tərbiyə arasındakı fərqlər 4. Uşaqların fərdi xüsusiyyətlərini öyrənmək üçün müxtəlif tədqiqat üsullarından istifadə olunması Mənbə: 1; 3; 5; 7.	1	1	
	CƏMI: 30 saat	15	15	

XI Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar: Təlim nəticəsində tələbələrin əldə etməli olduqları təsəvvür, verdiş və bacarıqları: - müasir təlim texnologiyaları ilə tanış olur, onları tətbiq edir. Təlimdə yeni innovasiyaları öyrənir. Məşğələlərin daha effektiv keçirilməsi yollarını öyrənir.

XII Fənn üzrə təlimin nəticələri.

Pədaqoji texnologiyalara tarixi-nəzəri baxış.

əlim texnologiyasının struktur və funksional komponentləri.
Təlim texnologiyalarının təsnifatı və xarakterik xüsusiyyətləri
Diaqnostika nəticəsində informasiyanı almaq üçün istifadə olunan prinsiplər.
XIII Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XIV Kollektiv sualları.

1. Təlim və tərbiyənin bəşəriyyətin mədəni fəaliyyətinin ən qədim növü hesab edilməsi.
2. Sivilizasiyanın inkişafı tarixində ilk mədəni inqilab.
3. Eramızın bütün əsrlərində təhsil, təlim, tərbiyənin təkamül və inkişafının əsas vasitəsi hesab edilməsi.
4. XX əsr təhsilin insanları peşəkar fəaliyyətə və həyata hazırlanmasının önə çəkildiyi dövr kimi.
5. Hər bir ölkənin özünəməxsus təhsil sistemi, təhsil siyasəti, təhsil və inkişaf konsepsiyasına malik olması.
6. Pedaqoji texnologiyanın təlim prosesinə yeni baxış kimi daxil olması.
7. Ənənəvi yanaşma və texnologiyanın köməyi ilə təlim prosesinin idarə olunmasındakı başlıca fərqlər.
8. Təlim texnologiyalarını təşkil edən başlıca əlamətlər.
9. Pedaqoji texnologiyaların təsnifatı.
10. Pedaqoji sistemin təkmilləşdirilməsinin yolları.

II Kollektiv sualları.

1. Pedaqoji texnologiyaların təkmilləşdirici funksiyası.
2. Tədris prosesində pedaqoji texnologiyalardan istifadənin yolları.
3. Pedaqoji texnologiyaların təhlilinin məktəb müəllimlərinə və psixoloqlarına kömək etməsi.
4. Bəzi pedaqoji texnologiyaların təhlili; "fikirlərin hücumu" (məqsədlər).
5. Binar dərs (məqsədlər).
6. Pedaqoji texnologiya təlim prosesinə yeni baxış kimi.
7. Bütün zamanlarda mütərəqqi pedaqoqların pedaqoji prosesdə şagirdləri hərtərəfli öyrənməyin zəruriliyini ön plana çəkmələri.
8. Həddindən artıq yorğunluğa yol vermənin qarşısının alınması.
9. Tədris və təlim fəaliyyətinin vəhdəti qanunu.
10. Funtamentallıq və mədəniyyətə müvafiqlik qanunu.

XV İmtahan sualları:

I Blok

1. Təlim və tərbiyənin bəşəriyyətin mədəni fəaliyyətinin ən qədim növü hesab edilməsi.
2. Sivilizasiyanın inkişafı tarixində ilk mədəni inqilab.
3. Eramızın bütün əsrlərində təhsil, təlim, tərbiyənin təkamül və inkişafının əsas vasitəsi hesab edilməsi.
4. XX əsr təhsilin insanları peşəkar fəaliyyətə və həyata hazırlanmasının önə çəkildiyi dövr kimi.
5. Hər bir ölkənin özünəməxsus təhsil sistemi, təhsil siyasəti, təhsil və inkişaf konsepsiyasına malik olması.

II Blok

1. Pedaqoji texnologiyanın təlim prosesinə yeni baxış kimi daxil olması.
2. Ənənəvi yanaşma və texnologiyanın köməyi ilə təlim prosesinin idarə olunmasındakı başlıca fərqlər.
3. Əməkdaşlıq (kollektiv) təlim texnologiyası.
4. Layihələr metodu ilə təlim texnologiyası.

5. Modullu təlim texnologiyası.

III Blok

1. Praktiki mənada texnologiya dedikdə nə başa düşülür.
2. Təlim texnologiyalarını təşkil edən başlıca əlamətlər.
3. Pedaqoji texnologiyaların təsnifatı.
4. Pedaqoji sistemin təkmilləşdirilməsinin yolları.
5. İdarəetmədə böyük dəyişikliyin baş verməsinin səbəbi.

IV Blok

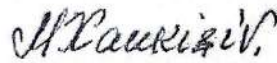
1. Pedaqoji texnologiyaların təkmilləşdirici funksiyası.
2. Tədris prosesində pedaqoji texnologiyalardan istifadənin yolları.
3. Pedaqoji texnologiyaların təhlilinin məktəb müəllimlərinə və psixoloqlarına kömək etməsi.
4. Bəzi pedaqoji texnologiyaların təhlili; "fikirlərin hücumu" (məqsədlər).
5. Binar dərs (məqsədlər).

V Blok

1. Qarşılıqlı nəzarət (məqsədlər).
2. Pedaqoji texnologiya təlim prosesinə yeni baxış kimi.
3. Bütün zamanlarda müntəzəm pedaqoqların pedaqoji prosesdə şagirdləri hərtərəfli öyrənməyin zəruriliyini ön plana çəkmələri.
4. Diaqnostika nəticəsində informasiyanı almaq üçün istifadə olunan prinsiplər
5. "Pedaqoji diaqnostika" termininin pedaqogikaya daxil olduğu konkret döv.r

"Texnologiya tədrisinin tarixi" fənni - "Texnologiya fənninin tədrisi metodikası və metodologiyası" ixtisası (proqramları) üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir. Sillabus - "Texnologiya və texniki elmlər" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq olunmuşdur (12 sentyabr 2025-ci il "01" sayılı iclas protokolu).

Fənn müəllimi:

dos. V.X. Mahmudova

Kafedra müdiri:

dos. R.F. Əliyev